

BÁC HỒ VỚI THANH NIÊN

Ths. TRƯƠNG THỊ VĂN *

Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho thanh niên có vai trò vô cùng quan trọng đối với sự nghiệp phát triển tương lai của đất nước. Hồ Chí Minh đã từng nói rằng: "Một năm khởi đầu từ mùa xuân, Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ, Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội"⁽¹⁾.

Cách mạng Tháng 8 thành công mở ra kỷ nguyên độc lập, tự do cho đất nước, Bác Hồ dạy: "Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên". Nói về nhiệm vụ xây dựng lại đất nước sau chiến tranh, Bác nói: "Trong công cuộc kiến thiết đó, nước nhà trông mong, chờ đợi ở các cháu rất nhiều" và tương lai đất nước sẽ phát triển ra sao, "Việt Nam có được vẻ vang sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không chính là nhờ một phần rất lớn ở công học tập của các cháu"⁽²⁾.

Vừa khẳng định vai trò lịch sử của thanh niên, Bác vừa đặt niềm tin mạnh mẽ vào khả năng cách mạng của thanh niên và vị trí chiến lược của công tác vận động thanh niên. Khi miền Bắc bước vào thời kỳ xây dựng CNXH, Người nhìn nhận thanh niên là lực lượng cơ bản trong bộ đội, công an và dân quân tự vệ đang hăng hái giữ gìn trật tự, trị an, bảo vệ Tổ quốc" và "trong mọi việc thanh niên thi đua thực hiện khẩu hiệu: đâu cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm". Trong thời điểm miền Nam bị giặc Mỹ chiếm đóng, Bác vẫn luôn khẳng định vai trò của thanh niên: Các cháu thanh niên miền Nam sinh ra và lớn lên trong hai cuộc đấu tranh yêu nước đã được rèn luyện thành một thế hệ thanh niên vô cùng gan dạ, thông minh, không sợ gian khổ, hy sinh, quyết chiến quyết thắng.... Bác đánh giá đúng đắn khả năng cách mạng và vai trò xung kích sáng tạo của thanh niên, "Bác rất tự hào, sung sướng và thấy

hình như mình trẻ lại, thấy tương lai của dân tộc ta vô cùng vững chắc và vẻ vang..."⁽³⁾

Trong suốt cuộc đời hoạt động của mình, Hồ Chí Minh luôn quan tâm giáo dục, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Người khẳng định tương lai dân tộc, tiến độ của Tổ quốc và sự thành công của cách mạng phần lớn phụ thuộc vào việc giáo dục đào tạo thanh niên. Người viết "Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người kế thừa xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa hồng, vừa chuyên". Để làm được điều ấy, Hồ Chí Minh yêu cầu phải quán triệt một số vấn đề sau:

* *Muốn thức tỉnh một dân tộc, trước hết phải thức tỉnh thanh niên.*

Ngay sau khi tiếp thu lý luận Mác - Lênin, Hồ Chí

* *Tạp chí Giáo dục lý luận.*
1 - *Hồ chí minh toàn tập, tập 4*
Nxb CTQG, HN, 1995, t 167.
2 - *Sđd. Tập 4, Tr.33, 167, 79.*

3 - *Sđd, T.12, Tr.66, 67, 498,*

Minh quan tâm đầu tiên đến việc giác ngộ thanh niên. Người đã mở các lớp huấn luyện tại Quảng Châu – Trung Quốc (1925 – 1927) dành cho thanh niên yêu nước Việt Nam. Người luôn kêu gọi thanh niên phải ý thức được trách nhiệm trước dân tộc để đấu tranh giành độc lập cho đất nước.

Trong quan niệm của Hồ Chí Minh thì tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội, của dân tộc. Hồ Chí Minh chỉ rõ tuổi trẻ không những là người kế tục các thế hệ trước, mà còn là tương lai của đất nước, của dân tộc. Trong Tư tưởng Hồ Chí Minh, thanh niên có vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển của xã hội.

Sự phát triển của xã hội phần lớn phụ thuộc vào thanh niên. Thanh niên muốn là người chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải ra sức làm việc để chuẩn bị cho cái tương lai đó. Người yêu cầu thanh niên phải thấm nhuần tinh thần làm chủ nước nhà và học tập trau dồi đạo đức cách mạng, vì "Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng

không lãnh đạo được nhân dân". Chính nhờ đạo đức cách mạng mà mỗi thanh niên có thể tự phấn đấu hoàn thiện mình, hình thành năng lực để hoàn thành nhiệm vụ cách mạng vẻ vang. Hồ Chí Minh yêu cầu thanh niên phải tự hỏi mình "đã làm gì cho nước nhà, chứ đừng hỏi nước nhà đã cho mình những gì? Mình phải làm thế nào cho lợi ích nước nhà được nhiều hơn? Mình đã vì lợi ích nước nhà mà hy sinh phấn đấu chừng nào?"⁽⁴⁾.

* *Hồ Chí Minh rất chú trọng đến việc học tập phấn đấu vươn lên của thế hệ trẻ.*

Trong thư gửi thanh niên nhân dịp kỷ niệm lần thứ 20, ngày Cách mạng Tháng Tám thành công, Người viết "Ra sức học tập nâng cao trình độ chính trị, văn hóa, khoa học kỹ thuật và quân sự để cống hiến ngày càng nhiều cho Tổ quốc, cho nhân dân". Người còn chỉ rõ: làm nghề gì cũng phải học, mục đích của học không phải gì khác hơn là để nâng cao năng lực, làm cho kinh tế phát triển, chiến đấu thắng lợi, đời sống nhân dân ngày càng được ấm no, vui tươi. Mặt khác, Người luôn phê phán một bộ phận không nhỏ thanh niên dường như quên lãng

quá khứ, đánh mất bản sắc dân tộc. Người căn dặn thanh niên bây giờ phải ra sức học tập để nâng cao hiểu biết, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của nhiệm vụ cách mạng.

Hồ Chí Minh luôn đề cao vai trò của giáo dục đào tạo thế hệ trẻ đối với sự nghiệp cách mạng. Trong nhiệm vụ bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau, Hồ Chí Minh nhắc đến vai trò của thế hệ cách mạng đi trước là phải chăm lo, đào tạo thế hệ kế tục sự nghiệp cách mạng và phải bồi dưỡng họ để họ tiến bộ hơn mình, như thế mới tốt.

Dưới sự dìu dắt của Chủ tịch Hồ Chí Minh, lớp lớp thanh niên Việt Nam luôn nêu cao lòng yêu nước, ý chí quả cảm, quật cường đã cùng với toàn dân tộc đấu tranh vì nền độc lập dân tộc, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ, mà lịch sử mãi mãi còn ghi nhớ những tấm gương chói lọi của những anh hùng trẻ tuổi như "Võ Thị Sáu, Nguyễn Viết Xuân, Nguyễn Văn Trỗi..."⁽⁵⁾... chúng ta không bao giờ quên những hành động quả cảm, những câu nói bất hủ đã có tác dụng cổ vũ mạnh mẽ tinh thần yêu nước, bẻ gãy xiềng gông, làm khiếp đảm quân thù đó là "con đường của thanh niên chỉ

4 - *Sđd* T.10, Tr.271, 488.

5 - *Sđd*, Tập 5, Tr.35.

có thể là con đường đấu tranh cách mạng chứ không thể là con đường nào khác" bởi họ là những con người ưu tú của dân tộc.

Ngày nay trong hòa bình thống nhất Tổ quốc, lực lượng thanh niên nước ta chiếm hơn 40% dân số cả nước, trên 60% lao động xã hội, là nguồn nhân lực quan trọng, giàu tiềm năng, có lòng yêu nước, tự hào dân tộc, năng động, sáng tạo, giàu khát vọng, ham học hỏi, có tinh thần xung phong tình nguyện, luôn ủng hộ và hăng hái tham gia công cuộc đổi mới do Đảng khởi xướng và lãnh đạo, là nguồn lực hùng hậu để phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Có được những kết quả ấy là do sự giáo dục, bồi dưỡng và rèn luyện của Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, lực lượng thanh niên cũng đang đứng trước những thử thách đó là các thế lực thù địch luôn tìm cách ru ngủ, lôi kéo làm phai nhạt ý chí cách mạng, làm ảnh hưởng đến hệ tư tưởng, lối sống, đạo đức tuổi trẻ, vẫn còn một bộ phận thanh niên thất nghiệp, trình độ tay nghề, học vấn thấp, thiếu ý chí vươn lên, lười lao động, thích hưởng thụ, coi nhẹ các giá trị truyền thống...

Do vậy hơn lúc nào hết,

nhiệm vụ bồi dưỡng giáo dục cho thế hệ trẻ lại có ý nghĩa cực kỳ quan trọng. Nghị quyết hội nghị lần thứ 04 BCH Trung ương Đảng (khoá VII) về công tác thanh niên đã chỉ rõ "sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước bước vào thế kỷ 21 có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng có vững bước trên con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn là tùy thuộc vào lực lượng thanh niên".

* *Bồi dưỡng giáo dục thế hệ trẻ là chăm lo bồi dưỡng, đào tạo phát triển toàn diện về chính trị tư tưởng, chú trọng về đạo đức cách mạng, giác ngộ ý thức xã hội chủ nghĩa, lối sống, văn hoá, sức khỏe, nghề nghiệp, lao động; phát triển tài năng và sức sáng tạo; phát huy vai trò xung kích trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đào tạo thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa "hồng" vừa "chuyên".*

Có thể nói, Đảng và Bác Hồ luôn quan tâm chăm lo đào tạo, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và giáo dục toàn diện cho thanh niên. Trong thời chiến cũng như trong hoà bình, Đảng, Nhà nước luôn đặt niềm tin vào thanh niên, trao cho thanh niên những trọng

trách quan trọng, song cũng đòi hỏi ở thanh niên sự phấn đấu vươn lên. Thanh niên ngày nay không thể và không được phép lựa chọn con đường nào khác là phải phấn đấu nhanh chóng đưa đất nước thoát khỏi nghèo nàn lạc hậu, tiến lên chủ nghĩa xã hội bằng chính ý chí quật cường, tài năng, trí tuệ của tuổi trẻ thời đại Hồ Chí Minh. Do đó, hơn ai hết đoàn viên thanh niên phải ra sức học tập, học mọi lúc mọi nơi, học một cách toàn diện và lễ đương nhiên phải xác định rõ động cơ học tập là học để làm người, học để phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc. Chúng tôi xin lấy câu nói của Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh phát biểu tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX. Về thanh niên: ý nghĩa cuộc sống của mỗi người, nhất là lớp trẻ, không chỉ bó hẹp trong đời sống riêng tư mà phải vươn lên, gắn mình với xã hội, quan tâm tới mọi người, tới Tổ quốc, tới nhân dân trở thành lý tưởng và hoài bão lớn. Lý tưởng cách mạng của thanh niên, của dân tộc ta là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, phấn đấu vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh, vững bước tiến lên chủ nghĩa xã hội. □